

Sygn. XXV C 1407/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Dąbrowiecka
Protokolant:	Stażysta Bożena Odrowąż

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. H.

przeciwko Skarbowi Państwa- Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie

o zapłatę

1. powództwo oddała,
2. nie obciąża powoda B. H. kosztami procesu.

Sygn. akt XXV C 1407/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 marca 2014 r. (data stempla pocztowego) skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim i R. K., B. H. na podstawie art. 417 k.c. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz odszkodowania od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w kwocie 25.000.000 zł oraz od R. K. w kwocie 15.000.000 zł. Wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesowych w kwocie 150.000 zł. Sprawa została wpisana w Sądzie Okręgowym w Warszawie pod sygn. akt I C 353/14.

Pismem z dnia 17 lipca 2014 r. powód B. H. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie w w/w sprawie z dnia 17 czerwca 2014 r. Jednocześnie powód wniósł o wyodrębnienie do oddzielnego postępowania roszczenia zapłaty od Skarbu Państwa kwoty 5.000.000 zł z nałożeniem na postanowienie klauzuli natychmiastowej wykonalności. Zarządzeniem z dnia 25 lipca 2014 r. wyłączono do odrębnego rozpoznania wnioski powoda o zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 5.000.000 zł. Sprawa została wpisana w tut. Sądzie pod sygn. XXV C 1407/14.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że kwota 5.000.000 zł stanowi odszkodowanie w związku z dokonany przestępstwem naruszenia prawa unijnego i prawa Trybunału w Strasburgu przez Sąd Okręgowy. Jako podstawę roszczenia powód wskazał art. 417 k.c.

W odpowiedzi na pozew, pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym

kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie toczącej się pod sygn. akt I C 353/14 zwolnił powoda od kosztów sądowych w części, tj. od opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 100 zł i oddalił wniosek w pozostałej części. W uzasadnieniu w/w postanowienia Sąd wskazał, iż obciążenie powoda wręcz symboliczną częścią opłaty sądowej od pozwu w kwocie 100 zł, podczas gdy wysokość całej opłaty sądowej od pozwu w tej sprawie wynosiła 2 x 100.000 zł, nie będzie się dla powoda wiązała z nadmiernym uszczerbkiem, gdyż winien on był liczyć się z obowiązkiem jej uiszczenia. (postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17.06.2014 r., k. 14-15 akt I C 353/14).

Pismem z dnia 17 lipca 2014 r. powód wniósł zażalenie na w/w postanowienie, żądając w nim jednocześnie zasądzenia odszkodowania od Skarbu Państwa w wysokości 5.000.000 zł, wniosek ten zaś, zgodnie z wolą powoda, został wyłączony do odrębnego rozpoznania zarządzeniem z dnia 25 lipca 2014 r. (zażalenie B. H. z dnia 17.07.2014 r., k. 19 akt I C 353/14, zarządzenie z dnia 25.07.2014 r., k. 21 akt I C 353/14).

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżone przez powoda postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 czerwca 2014 r. w ten sposób, że zwolnił powoda od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w całości (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26.08.2014 r., k. 24-26 akt I C 353/14).

Powyższy stan faktyczny został przez Sąd ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach o sygnaturze I C 353/14 Sądu Okręgowego w Warszawie dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia. Szkada może mieć charakter materialny jak i niematerialny – krzywda. Zgodnie zaś z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Konstrukcja art. 417 k.c. oparta jest na ogólnej formule deliktu. Przesłanki odpowiedzialności w świetle powyższego przepisu to przede wszystkim wystąpienie szkody. Ponadto, szkoda ta musi być wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, a także musi istnieć normalny, adekwatny związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy a powstaniem szkody. Znaczenie przypisywane pojęciu związku przyczynowego oraz szkody, nie odbiega od znaczenia tych terminów na tle odpowiedzialności za czyny niedozwolone (art. 361 k.c.). Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego ponoszą odpowiedzialność tylko za normalne następstwa swoich działań i zaniechań. Kompensacja szkody obejmuje poniesione straty oraz utracone korzyści. Zgodnie z ogólnymi zasadami rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.), przyznanie odszkodowania zależne jest od wykazania przez poszkodowanego wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej.

Z treści art. 417¹ § 2 k.c. wynika, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Powód wywodzi swoje roszczenia z bezprawnego w jego ocenie orzeczenia, natomiast nie przedstawił prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. stwierdzającego bezprawność orzeczenia, które rzekomo wyrządziło mu krzywdę, co powoduje, że już tylko z tego powodu jego powództwo nie mogło być uwzględnione.

W ocenie Sądu nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności pozwanego. Na ich spełnienie się nie wskazuje stan faktyczny sprawy. Przede wszystkim nie zachodziło niezgodne z prawem działanie Skarbu Państwa. Nadto z treści pozwu nie wynika nawet, aby powód doznał jakiegokolwiek krzywdy poprzez działanie pozwanego. Treść przesłuchania informacyjnego strony powodowej mija się z ustalonym w sprawie stanem faktycznym. Powód bowiem wskazuje na naruszenie wywołane wydaniem wyroku oddalającego powództwo w sprawie I C 353/14 oraz zarządzeniem wyłączającym pozew przeciwko R. K. do odrębnego rozpoznania, podczas gdy pozew w sprawie niniejszej został wniesiony jeszcze przed wydaniem orzeczenia kończącego w sprawie I C 353/14, zaś w samej jego treści powód powoływał się na okoliczności związane z nieuwzględnieniem jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości. Powód wskazał, iż kwota 5.000.000 zł stanowi utracone korzyści. Gdyby bowiem uwzględniono jego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa w sprawie I C 353/14, otrzymałby on kwotę 25.000.000 zł odszkodowania, które po wpłacie do banku przyniosłyby powodowi 5.000.000 zł zysku

W wyniku braku istnienia szkody po stronie powoda związanej z niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej, zbędnym jest badanie wystąpienia dalszej przesłanki odpowiedzialności tj. istnienia związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem.

Poza tym stan faktyczny sprawy, jak też twierdzenia powoda nie pozwalają w jakimkolwiek stopniu na przyjęcie, że spełnione zostały szczególne przesłanki domagania się zadośćuczynienia, o których mowa w przepisach Tytułu VI Kodeksu Cywilnego.

Z uwagi na powyższe, powództwo na mocy art. 415 k.c. i 417 § 1 k.c. podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Należy wskazać, iż decyzja o zastosowaniu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, i w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05). Sąd Okręgowy decydując o zastosowaniu art. 102 k.p.c. miał przede wszystkim na uwadze trudną sytuację materialną powoda, który utrzymuje się z wynagrodzenia w wysokości 1.200 zł miesięcznie, posiadając jednocześnie wysokie zaległości z tytułu czynszu i alimentów. Powód miałby zatem ogromny problem z uiszczeniem kosztów procesu bez uszczerbku dla własnego utrzymania. W ocenie Sądu przedstawiona wyżej sytuacja jest w realiach sprawy niniejszej szczególnie uzasadnionym przypadkiem w rozumieniu art. 102 k.p.c. i przemawia za odstępniem od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania przeciwnikowi.